

Till Kulturdepartementet
ku.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia: ku.ko@regeringskansliet.se
PER E-MAIL

28 juli 2022

Dnr Ku2022/00908

Remissvar promemorian "Stöd till produktion av audiovisuella verk" (Ku2022/00908)

1. Om Film&TV-Producenterna

Film&TV-Producenterna är branschorganisationen för produktionsbolag i Sverige som producerar långfilm, dramaserier, dokumentärfilm, tv-program och reklamfilm. Organisationen har för närvarande 115 medlemsbolag med en sammanlagd omsättning på 5,5 miljarder kronor och står för merparten av svensk film- och tv-produktion. Film&TV-Producenterna har av Kulturdepartementet erbjudits möjlighet att yttra sig över promemorian "Stöd till produktion av audiovisuella verk". Film&TV-Producenternas remissvar fokuserar i huvudsak på avsnitt 3.2. "Förutsättningar för stöd"

2. Bakgrund

Den globala ekonomiska tillväxten inom film- och tv-produktion under de senaste åren varit explosionsartad. Under 2019 nådde de globala investeringarna i film- och tv-produktion en ny rekordnivå på 177 miljarder dollar. Utvecklingen har accelererats under pandemin.

Den ökade efterfrågan har under motsvarande period medfört en tredubbling av investeringarna i svenska dramaproduktioner. Avsaknaden av produktionsincitament har dock haft till följd att inspelningar har skett utomlands, vilket innebär att jobben, investeringarna och tillväxten har förlagts utanför Sverige. Enligt en undersökning som gjordes alldeles före pandemin så var den planerade spenderingen utomlands för svenska film- och tv-produktioner under en tvåårsperiod hela 1,5 miljarder kronor.¹ En effekt av Covid-19 är att några svenska film- och tv-produktioner med planerad inspelning under pandemin flyttades hem. Dessa produktioner har haft viktiga samhällsekonomiska effekter runtom i landet. Inte minst gynnades besöksnäringen.

¹ Undersökning gjord av Film&TV-Producenterna 2019

Inledande synpunkter och sammanfattning

Införande av produktionsincitament skulle innebära att de stora svenska film- och dramaproduktioner som idag spelas in utomlands kan tas hem. Produktionsincitament skulle även göra det möjligt för Sverige att konkurrera om att få hit utländska produktioner. Givet att den ekonomiska nivån för incitamentet, 100 miljoner kronor, endast är en tredjedel av Tillväxtverkets ursprungliga förslag, 300 miljoner kronor, behöver fokus vara på att de svenska produktioner som idag spelas in utomlands kan tas hem. För detta talar inte bara vikten av att främja svensk produktion och svenska produktionsbolag utan även hållbarhetsskäl talar för detta. Resor och transporter står för den enskilt största delen av en film- eller tv-produktioners påverkan på klimatet. Produktionsincitament är en möjlighet för svenska produktioner att minska antalet flygresor. Det är därför viktigt att kriterierna utformas så att de träffar just de produktioner som annars hade rest. För detta krävs följande:

1. Krav på svenskt produktionsbolag. I enlighet med Tillväxtverkets förslag anser vi att krav bör ställas på att produktionen genomförs med ett svenskt produktionsbolag.
2. Rätt budgetnivå för kvalificerande produktioner. Minimibudgeten behöver sättas tillräckligt högt för att träffa just de svenska produktioner som annars hade rest men inte så högt att svenska produktioner inte kan nå den. Vi anser att produktionens totalbudget bör uppgå till minst 30 miljoner kronor för spelfilm (i enlighet med promemorians förslag), minst 8 miljoner kronor för dokumentärfilm, minst 10 miljoner kronor per timme för dramaserie eller minst 4 miljoner kronor per timme för dokumentärserie.
3. Hög minimispä. Vi anser att de stödberättigade kostnaderna per produktion bör uppgå till som minst 10 miljoner kronor.
4. Maxbelopp per produktion. Vi menar att ett maxbelopp per produktion bör införas. Vi anser att maxbeloppet per produktion bör vara 10 mkr.

Att kriterierna utformas så att de träffar de svenska produktioner som annars spelats in utomlands betyder inte att utländska produktioner utesluts. Att en produktion är svensk innebär inte heller att den inte genererar utländska investeringar. Tvärtom skulle produktionsincitament bidra till att öka andelen utländska investeringar i svenska produktioner.

Incitamentet skulle om något år behöva höjas till minst 300-400 miljoner kronor för att ha större effekt. Möjlighet finns då att ändra justera kriterierna.

3. Yttranden över förslagen i utredningen

Allmänt

- Förslaget benämns i promemorian "Statligt stöd till produktion av audiovisuella verk". Vi anser att en mer korrekt benämning är "Statligt incitament till produktion av audiovisuella verk", dels eftersom förslaget har ett annat syfte än ett traditionellt stöd, dels för att särskilja incitamentet från de stöd till audiovisuell produktion som hanteras av Svenska Filminstitutet.

- Vi välkomnar och tillstyrker förslaget om en produktionsrabatt uppgående till 25 %. Det är samma modell som införts i exempelvis Finland och Norge. Produktionsrabatt var också modellen för det pilotprojekt som genomfördes i Västsverige 2019. Det finns därmed en förlaga att utgå ifrån.
- Vi välkomnar och tillstyrker att förslaget avser "audiovisuell produktion" och därmed inkluderar både film- och tv-produktion. På grund av avsaknaden av produktionsincitament spelas idag både svenska filmer och tv-produktioner in utomlands. Till detta kan läggas utebliven spendering från utländska filmer och tv-produktioner som väljer bort Sverige av samma skäl. För att incitamentet ska ha avsedd effekt behöver därför både film- och tv-produktioner omfattas.
- Vi välkomnar och tillstyrker förslaget att Tillväxtverket är ansvarig myndighet.

Mottagare av stöd

Förslaget i promemorian: Stöd får lämnas till producenter av audiovisuella verk (5 §). En producent definieras som ett företag som har produktion av audiovisuella verk som sin huvudsakliga verksamhet (4 §). Producenten ska under de närmaste fem åren före ansökan ha haft huvudansvaret för produktionen av minst ett audiovisuellt verk som har distribuerats (6 §).

- Vi tillstyrker förslaget med tillägget att stöd endast bör kunna lämnas till svenska produktionsbolag. I Tillväxtverkets utredning uppmärksammades regeringens ambition om en ökad tillväxt och efterfrågan i den svenska film- och tv-branschen, övriga kulturella och kreativa näringar samt turism- och besöksnäringen i Sverige, samt att incitamentet behöver villkor som särskilt gynnar svenskt näringsliv. Tillväxtverket föreslog därför ett villkor som innebar att internationella produktionsbolag måste kunna uppvisa samarbetsavtal om att produktionen genomförs med ett svenskt produktionsbolag. Detta är helt avgörande för att incitamentet ska kunna gynna svenskt näringsliv.
- Vi anser vidare att det bör krävas att produktionsbolaget är huvudprocent eller samproducent samt äger rättigheter i den färdiga produktionen. I Finland krävs att produktionen har en finländsk samproducent som äger IP-rättigheter till den färdiga produktionen eller en finländsk produktionskoordinator (dvs ett finländskt servicebolag). Frågan aktualiseras av att globala beställare ibland ställer krav på att producenten ska avstå alla rättigheter i produktionen. Så länge den ekonomiska nivån för incitamentet är begränsad till 100 miljoner kronor behöver fokus vara på att gynna konkurrenskraften i svenskt näringsliv och svenska kreativa näringar. Vi föreslår därför att producenten ska vara huvudprocent eller samproducent samt äga rättigheter i den färdiga produktionen. För det fall att den ekonomiska nivån höjs till 300 eller 400 miljoner kronor kan regelverket justeras, exempelvis så att olika regler gäller för olika potter. En sådan diskussion förs för närvarande i Finland.

Minimibudget (6 §)

Förslaget i promemorian: Att produktionens totalbudget uppgår till minst 30 miljoner kronor för spelfilm, minst 10 miljoner kronor för dokumentärfilm, minst 10 miljoner kronor per avsnitt för dramaserie eller minst 5 miljoner kronor per avsnitt för dokumentärserie

- Vi tillstyrker minimibudgeten för lång spelfilm men avstyrker minimibudgeten för dramaserie, dokumentärfilm och dokumentärserie, dels därför att den är för hög, dels därför att avsnitten kan variera mycket i längd mellan olika serier. Vi anser därför, för det första, att den angivna minimibudgeten för serier bör anges per timme (60 min) i stället för per avsnitt. Minimibudgeten för dramaserier blir då 10 miljoner kronor per timme (60 min) för dramaserie, vilket motsvarar 7,5 miljoner kronor per avsnitt för en dramaserie med 45-minutersavsnitt. Vi anser vidare att minimibudgeten för dokumentärserie behöver sänkas till 4 miljoner kronor per timme (60 min) och att minimibudgeten för dokumentärfilm behöver sänkas till 8 miljoner kronor. Vi anser vidare att det behöver förtydligas att begreppet dokumentär omfattar fakta.

Minimispend (6 §)

Förslaget i promemorian: Att de stödberättigande kostnaderna för produktionen uppgår till minst 4 miljoner kronor.

- Vi avstyrker den föreslagna nivån och anser att de stödberättigade kostnaderna per produktion bör uppgå till minst 10 miljoner kronor.

Maxbelopp

Förslaget i promemorian: Inget maxbelopp per produktion föreslås.

- Vi menar att ett maxbelopp per produktion bör införas. Vi anser att maxbeloppet per produktion bör vara 10 mkr. I Tillväxtverkets utredning föreslogs inte ett maxbelopp per produktion. Bedömningen var att det skulle ge starkare positiva effekter om rabatten inte har ett maxbelopp per produktion. Tillväxtverket utgick dock från att 300 mkr skulle finnas tillgängligt för incitamentet. Givet att medlen är begränsade till 100 mkr bör ett maxbelopp per produktion införas, för att pengarna ska fördelas på flera projekt och därmed kunna ge effekt för flera verksamheter och i fler delar av landet.

Avtal om distribution

Förslaget i promemorian: Producenten ska ha tecknat ett avtal om distribution av det audiovisuella verket. Med distribution avses offentlig visning och spridning i olika visningsfönster. Stöd bör bara ges till produktioner som efterfrågas, dvs som det finns en marknad för.

- Vi tillstyrker förslaget.

Färdigställandegaranti

Förslaget i promemorian: Produktionens färdigställande ska ha garanterats genom tecknandet av en färdigställandegaranti eller motsvarande försäkring.

- Vi tillstyrker förslaget, med tillägget att "motsvarande försäkring" bör inkludera garanti som ges av beställare eller ägare/moderbolag.

Andel säkrad finansiering (6 §)

Förslaget i promemorian: Att produktionens finansiering är säkerställd i den del som stöd inte söks för.

- Vi tillstyrker förslaget, dock bör undantag göras för sådan offentlig finansiering som kräver senare besked.

Avstående till förmån för kompetensförsörjningen

Förslaget i promemorian: Inget avstående till förmån för kompetensförsörjningen föreslås.

- Vi föreslår att 2 % av produktionsincitamentet (2 mkr) årligen avstås till Yrkesnämnden för Film & TV. Införandet av ett produktionsincitament kommer bidra till en ökad efterfrågan på kompetens och personal. För att säkra branschens kompetensförsörjning har film- och tv-industrins parter och centrala aktörer bildat den gemensamma organisationen Yrkesnämnden för Film & TV. Yrkesnämnden främjar yrkesutbildning, kompetensutveckling och rekrytering inom film och tv.

Angående artikel 6 i GBER (stimulanseffekt)

Text i promemorian: "Av artikel 6 i GBER följer att stöd inte får lämnas till projekt som redan har påbörjats, dvs. stödet ska ha stimulanseffekt. En ansökan om stöd från ett företag måste alltså ha skickats in innan projektet som stödet avser påbörjas. Orsaken till detta villkor är att statsstöd bara får ges för att bidra till åtgärder som inte skulle ha genomförts utan stödet."

Formuleringen att ansökan måste ha skickats in "innan projektet som stödet avser har påbörjats" är mycket otydlig och riskerar att leda helt fel (finansieringen är ju en del av projektet). Texten behöver därför ändras så att det blir tydligt att incitamentet endast kan beviljas för aktiviteter (alternativt verksamhet) som genomförs efter att en ansökan har lämnats in. Jämför formuleringen som används avseende det finska produktionsincitamentet "A production incentive can only be granted for activities that are implemented after submitting a funding application." (se 9 "Eligibility of costs"). Denna formulering följer den engelska originaltexten i EU-förordningen "before work on the project or activity starts".